

Memo

0098-AZK-57717

gemeente

Weststellingwerf

Aan:	Raad
Van:	Emmi Visser
Afdeling:	Sociaal Domein
Datum:	14 januari 2020
Onderwerp:	Memo Plan van Aanpak GIDS 2020-2021
Bijlage memo:	1. Plan van Aanpak Gezondheidsachterstanden 2020-2021 – De GIDS-aanpak in Weststellingwerf
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

Inleiding

Goede gezondheid is niet eerlijk verdeeld. Dit geldt vooral voor mensen met een laag inkomen en/of een laag opleidingsniveau. We noemen dit mensen met een lage sociaaleconomische status (lage SES). Zij leven gemiddeld genomen 6 jaren korter en hebben 15 jaren minder in als goed ervaren gezondheid dan mensen met een hoge opleiding. Deze verschillen noemen we gezondheidsachterstanden. De overheid wil deze achterstanden aanpakken. Hiervoor is het landelijke stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS) opgezet voor gemeenten.

GIDS wordt gefinancierd vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De eerste GIDS-gelden ontving de Gemeente Weststellingwerf voor de periode 2014-2017. Voor het aanpakken van gezondheidsachterstanden in Weststellingwerf stelde het college B&W het plan van aanpak "Samen Gezond in Weststellingwerf 2014-2017" in juni 2015 vast. In dit plan stond een wijk aanpak centraal. Deze is uitgevoerd in de wijk Meulepolle in Wolvega. Redenen hiervoor waren:

- Hoge concentratie mensen met een lage SES;
- Goede kansen voor het verbeteren van sociale samenhang. In deze wijk was dit er minder door het ontbreken van voldoende gezamenlijke voorzieningen, zoals scholen en/of winkels.

In de meicirculaire van 2017 werd bekend dat het stimuleringsprogramma GIDS wordt voortgezet voor de periode 2018 tot en met 2021. In februari 2018 vond daarom een tussenevaluatie van de aanpak plaats. Uit deze 'Tussenevaluatie gezonde wijk 2015-2017 en vervolgstappen 2018-2021' (2018-015369/in) bleek dat voortzetting van de aanpak wenselijk is. De aanpak van gezondheidsachterstanden vraagt namelijk om een lange adem.

Nieuw Plan van aanpak Gezondheidsachterstanden

Om verschillende redenen is het nu tijd voor een nieuwe aanpak:

1. Er is een nieuwe nota Lokaal gezondheidsbeleid vastgesteld door de raad op 7 mei 2018, ~~naar aanleiding van~~. In deze nota staat de ambitie om gezondheidsverschillen in Wolvega te verkleinen. Daarbij is als hoofddoel voor de GIDS-aanpak het volgende beschreven: Stijging van ervaren (positieve) gezondheid bij laag opgeleiden (en/of mensen met een laag inkomen). Wij verwachten dit hoofddoel met de nieuwe GIDS-aanpak beter te kunnen realiseren.
2. Naar aanleiding van het nieuwe gezondheidsbeleid, genoemd onder 1, hebben we de GIDS-aanpak tot nu toe opnieuw geëvalueerd. We deden dit in 2019. Hierbij betrokken we de inwoners van de Meulepolle. Deze evaluatie leverde verbeterpunten op. Ook gaf de evaluatie inzichten voor een andere, beter passende, aanpak.
3. Het huidige plan van aanpak "Samen Gezond in Weststellingwerf 2014-2017" is verlopen.

De nieuwe aanpak staat beschreven in het plan van aanpak Gezondheidsachterstanden 2020-2021 - De GIDS-aanpak in Weststellingwerf (zie bijlage 1). We gaan aan de slag met een nieuw werkgebied, een nieuwe focus en een nieuwe bouwsteen.

- Het nieuwe werkgebied - In 2020 en 2021 richten we ons meer op verschillende doelgroepen in heel Wolvega (of zelfs de hele gemeente), zoals zwangeren en ouderen. Ook in andere wijken dan de Meulepolle wonen namelijk mensen met een lage SES. Met deze aanpak verwachten we meer mensen te bereiken. In Noordwolde wordt GIDS niet ingezet omdat gezondheidsachterstanden daar al worden aangepakt vanuit Vitale Regio. We houden wel verbinding door het delen van kennis en ervaringen tussen de aanjagers Vitale Regio, Gezondheid & Armoede. Dit geldt ook voor de

programma's NIX18 en JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht).

- **De nieuwe focus** - In de gemeente gebeurt al heel veel op het gebied van gezondheid en op het gebied van de lage SES-doelgroep. Dit gebeurt op allerlei beleidsterreinen. Om die reden kiezen we ervoor om GIDS de komende twee jaar in te zetten als een paraplu voor het versterken en verdiepen van zulke activiteiten. Zo verbinden we deze activiteiten met elkaar. Bij activiteiten gericht op het bevorderen van de gezondheid van inwoners vragen we extra aandacht voor mensen met een lage SES. Bij activiteiten gericht op de lage SES-doelgroep benoemen we (positieve) gezondheid als aandachtspunt. Verder zetten we ook een aantal succesvolle activiteiten uit de Meulepolle voort. Een voorbeeld is de buitenspeeldagen. Tenslotte gaan we nieuwe activiteiten opzetten wanneer dit passend is. In de kern willen we vooral datgene wat we al doen meer in samenwerking met verschillende beleidsterreinen realiseren, zoals Jeugd, Participatie en Ruimte. En deze activiteiten nog beter en gericht neerzetten.
- **De nieuwe bouwsteen** - In 2020 en 2021 richten wij ons meer op monitoring en evaluatie. We gaan de projecten waarbij we vanuit GIDS zijn aangesloten actiever volgen en evalueren. Op die manier verwachten we een betere inschatting te kunnen maken van de resultaten. Ook krijgen we een beter inzicht in de ervaringen van inwoners. Aandacht voor participatie, de sociale omgeving en gedrag & vaardigheden blijft belangrijk, net als in het vorige plan. Ook de bouwstenen 'procesgerichte aanpak', 'synergiecircuits' en 'inwoners in de hoofdrol' blijven staan. In de afgelopen jaren lag de focus op de fysieke omgeving binnen GIDS. De fysieke omgeving blijft een rol spelen. Maar we gebruiken dit meer als een middel om sociale samenhang en/of participatie te vergroten. Het is niet langer een doel op zich.

Conclusie

Niets is zo waardevol als een goede gezondheid, zowel voor de individuele burger als voor de samenleving. Een gezonde inwoner is actief, zelfredzaam en veerkrachtig. Hij of zij kan langer zelfstandig wonen en heeft minder zorg en ondersteuning nodig. Werken aan het verminderen van gezondheidsachterstanden is daarom niet alleen belangrijk, maar ook logisch.

Bijlage

1. Plan van Aanpak Gezondheidsachterstanden 2020-2021 – De GIDS-aanpak in Weststellingwerf – iZaaknummer 0098154831